

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-03-13

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn

Enligt en lagrådsremiss den 23 februari 2006 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i lagen (2006:000) om ändring i mervärdesskattelagen.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Fredrik Fries.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

I remissen föreslås att bestämmelser om omvänd skattskyldighet skall införas i mervärdesskattelagen för att motverka skatteundandragande inom byggsektorn. Förslagen innebär en avvikelse från reglerna i rådets sjätte direktiv (77/388/EEG) av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättnings-skatter. För att få införa de föreslagna bestämmelserna behöver Sverige enligt gällande regler därför ett bemyndigande enligt artikel 27 i direktivet. Kommissionen har därvid att pröva om den avvikande reglering som Sverige önskar genomföra är inriktad på att hindra skatteflykt eller skatteundandragande och om denna är proportionerlig.

Beträffande utformningen av de föreslagna ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om ändring i mervärdesskattelagen har Lagrådet följande synpunkter.

Bestämmelserna i fråga består av tre punkter. I punkt 1 föreskrivs att denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 medan det i punkt 2 anges att de nya föreskrifterna i 1 kap. 2 §, 10 kap. 1 och 11 e §§, 11 kap. 8 § samt 13 kap. 14 § tillämpas i fråga om mervärdesskatt som hänför sig till betalning i förskott eller a conto för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet, om skatten med stöd av föreskrifterna i 13 kap. 14 § i dess äldre lydelse inte redovisas före ikraftträdandet. I punkten 3 anges slutligen att i övrigt gäller äldre föreskrifter fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

När det i punkten 1 föreskrivs att denna lag träder i kraft den 1 januari 2007 bygger detta på antagandet att ett bemyndigande enligt artikel 27 kommer att ges i sådan tid före den 1 januari 2007 att den nya regleringen kan börja att tillämpas från och med detta datum eller att rådet under innevarande år kommer att anta ett direktiv om rationalisering av avvikelser enligt artikel 27, varigenom en sådan tillämpning möjliggörs.

En författning bör normalt träda i kraft ett bestämt datum (jfr bet. 1985/86:KU25 s. 11). I detta fall är emellertid förhållandena sådana att tidpunkten när lagen kan träda i kraft inte går att med säkerhet bestämma, eftersom ikraftträdandet är beroende av att ett bemyndigande ges eller att ett nytt direktiv kommer att antas. Det bör därför enligt Lagrådets mening överlämnas åt regeringen att bestämma tidpunkten för ikraftträdandet. En förutsättning för att detta skall vara

möjligt inom det obligatoriska lagområdet är dock att det av propositionen framgår vilka förutsättningar som skall föreligga för att lagen skall kunna träda i kraft.

Beträffande skattelagstiftning är det, för att undvika retroaktivitet, ofta nödvändigt att, såsom här skett i punkt 3, föreskriva att äldre föreskrifter fortfarande skall gälla i fråga om skatt (eller inkomst) för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet. Den i punkt 2 intagna regeln innebär att de nya föreskrifterna skall tillämpas i fråga om mervärdesskatt som hänför sig till en sådan betalning i förskott eller a conto för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet, om skatten inte, med stöd av 13 kap. 14 § mervärdesskattelagen i dess äldre lydelse, redovisas före ikraftträdandet. Denna regel är sålunda en i sammanhanget avvikande bestämmelse, som utgör ett undantag från vad som vanligen gäller. Enligt Lagrådets mening bör därför bestämmelserna byta plats så att regeln att äldre föreskrifter fortfarande gäller i fråga om skatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet blir punkt 2 och regeln i nuvarande punkt 2 blir punkt 3.

Lagrådet föreslår mot bakgrund av det anförda att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ges följande lydelse:

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
2. Äldre föreskrifter skall fortfarande gälla i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.
3. De nya föreskrifterna i 1 kap. 2 §, 10 kap. 1 och 11 e §§, 11 kap. 8 § samt 13 kap. 14 § tillämpas dock i fråga om mervärdesskatt som hänför sig till betalning i förskott eller a conto för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet, om skatten inte redovisas före ikraftträdandet med stöd av föreskrifterna i 13 kap. 14 § i dess äldre lydelse.

I övrigt lämnar Lagrådet förslagen utan erinran.